Ankenævnet *for* Forsikring

Den 4. september 2019 blev i sag nr. 93583:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Alm. Brand Liv og Pension A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning. Han har i klageskemaet af 25/3 2019 til nævnet bl.a. anført:

> **"Kort redegørelse for sagen**
> Forsikringen er tegnet i 1991 med en grundlagsrente på 4½ procent. Alm Brand har flere gange ændret forsikringen således at grundlagsrenten er blevet nedsat og ved omskrivning til fripolice blev den endnu engang nedsat. Jeg har endnu en gang forsøgt at undersøge reglerne, og jeg får oplyst andetsteds, at det IKKE er tilladt at nedsætte grundlagsrenten, dette må kun ske ved ekstraordinær forøget indbetaling, og KUN for den ekstraordinære del. Jeg mener derfor at jeg har fået for lidt i forrentning og også vil få det fremover.
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Jeg mener at jeg har krav på en højere forrentning, ligesom jeg mener jeg har fået for lidt i forrentning i en del år."

Klageren har i mail af 27/3 2019 til nævnet bl.a. anført:

> "Jeg glemte at notere, at min pensionsaftale hos Alm Brand Liv er en firmaaftale med %-vis indbetaling, og jeg har fra anden side fået oplyst at det minimum svarer til, at pensionsaftalen er pristalsreguleret og derfor må forhøjelser af indbetaling under 25% ikke omregnes til nyt grundlag."

I brev af 5/4 2019 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

> "… klager over, at han mener, at han har krav på en højere forrentning, ligesom han mener han har fået for lidt i forrentning i en del år. Dette begrundes i, at klager ikke mener, at det er tilladt at nedsætte grundlagsrenten.

Redegørelse
Pensionsordningen oprettes som en medarbejderpension i forbindelse med klagers ansættelse i … som ... Ordningen er etableret pr. 1. februar 1992. Forløbet med indbetalinger og ændringer kan ses i klagers bilag [selskabets brev af 19. november 2018]. Den 1. november 2012 omskrives pensionsordningen til en fripolice efter klagers eget ønske i forbindelse med hans fratræden fra ...

Grundlagsrenten er gennem tiden blevet nedsat i takt med, at renteniveauet i samfundet er faldet. Finanstilsynet har fastsat reglerne for, hvilken grundlagsrente der maksimalt må anvendes. Grundlagsrenten, der er med til at forudsætte udbetalingen, har gennem tiden været 4,5 %, 2,5 %, 1,5 % og er nu 0,5 %.

Af oversigten (klagers bilag [selskabets brev af 19. november 2018]) ses også, hvornår grundlagsrenten gennem årene har ændret sig.

I 2000 blev vi første gang bedt om at ændre grundlagsrenten, hvilket vi orienterede klager om i forsikringsoversigten fra januar 2001 bilag A. Klager reagerede ikke på dette på daværende tidspunkt. Alm. Brand Liv og Pension har således alene fulgt Finanstilsynets retningslinjer for fastsættelsen af grundlagsrenten i lighed med øvrige pensionsselskaber i branchen.

Vores fremgangsmåde støttes i Ankenævnets sag nr. 80.612 af 4. marts 2013, hvor det udtales: *'Nævnet må endelig lægge til grund, at selskabet vedrørende forhøjelser af indbetalinger på den bestående ordning har betragtet disse forhøjelser – isoleret set – som nytegninger, hvor grundlagsrenten de senere år har været lavere en 4,5 %. Dette er almindelig praksis og nævnet finder, at klageren ikke kan have en berettiget forventning om, at yderligere indbetalinger kan ske til samme grundrente som den oprindelige aftale.'*

Ved ændringer i grundlagsrenten er der hver gang sket anmeldelse til Finanstilsynet om, hvornår vi har ændret grundlaget. Vores fremgangsmåde er ikke blevet påtalt, ligesom vi ikke har fået påbud fra Finanstilsynet.

I 2012 omskrives pensionsordningen til fripolice efter klagers ønske. Inden omskrivningen til fripolice gøres klager opmærksom på, at ordningen som helhed vil overgå til det beregningsgrundlag, der gælder for nytegning. Klager gøres opmærksom på, at der er andre muligheder, hvis han vil undgå dette. Se bilag B. Brev af 7. december 2012. Klager reagerer ikke på dette brev. Der henvises endvidere til forsikringsbetingelserne bilag C, hvoraf fremgår, at selskabet kan fastsætte øvrige vilkår for fripolicen.

Konklusion
Alm. Brand Liv og Pension fastholder, at den anvendte fremgangsmåde ved ændringen i grundlagsrenten er legal og i fuld overensstemmelse med praksis i branchen i øvrigt.

Det samme gælder omskrivningen til fripolice med ændring til laveste grundlag, da ændringen er hjemlet i forsikringsbetingelserne, og klager er informeret om dette, og om, at der var andre muligheder.

Som konsekvens heraf er det ikke vores opfattelse, at klager har fået for lav rentetilskrivning."

Klageren har i mail af 29/4 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Efter at have læst svaret fra Alm Brand finder jeg det helt utroligt, at Alm Brand i deres forsvar skriver at ændring af grundlagsrenten er godkendt af Finanstilsynet. Ja det er rigtigt, men det gælder kun nytegninger og ikke eksisterende livs- og pensionsordninger.
>
> Desuden er Alm Brands vigtigste argument at jeg ikke har klaget noget før, men det bliver det jo ikke mere rigtigt af. Jeg har rent faktisk klaget noget før, nemlig i dec. 1998, og der ville Alm Brand ikke skriftligt give mig en begrundelse for nedsættelse af grundlagsrenten, da de åbenbart følte at sagen var lidt ulden, hvilken fremgår af vedlagte mail, hvor man dog lover mig, at grundlagsrenten ALDRIG ville blive nedsat på allerede indbetalte beløb (… var salgschef og … var direktør i Alm Brand).
>
> At jeg ikke klagede igen senere skyldes i høj grad, at jeg gerne ville bibeholde mit job. At jeg ikke klagede i 2012, skyldes [sygdom]. Desuden finder jeg det helt forkert og urimeligt, at Alm Brand henviser til deres forsikringsbetingelser fra 2010, når forsikringen er tegnet i 1992, når det ikke er tilladt at forringe vilkår på eksisterende forsikringsordninger.
>
> Min konklusion er derfor at Alm Brand har forringet min pensionsordning betydeligt, og omgået reglerne samt det de skriftligt har lovet mig, så jeg forventer selvfølgelig at de vil acceptere dette og ændre min pensionsordning og herefter give mig en højere forrentning som jeg klart mener jeg er berettiget til."

Selskabet har i brev af 15/5 2019 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Klager nævner, at vores vægtigste argument er, at han ikke tidligere har klaget. Det er ikke korrekt. Vores vægtigste argument er, at vi har anmeldt de anvendte regler til Finanstilsynet og i øvrigt fulgt retningslinjerne for fastsættelse af grundlagsrenten i lighed med øvrige pensionsselskaber i branchen.
>
> Vi er derfor ikke enig i, at vi har foretaget uberettigede dispositioner over klagers pensionsordning."

Selskabet har i brev af 19/6 2019 til nævnet videre bl.a. bemærket:

> "Klager fremviser mail af 8. december 1998, hvor det er angivet, at der er tvivl om, hvordan man håndterer ændringer af grundlagsrente.
>
> Denne tvivl er senere afkræftet ved afgørelse af ankenævnssager og også af Højesteret. Vi henviser i den forbindelse til højesteretsdom af 21. januar 2016 (sag 19/2014) [U.2016.1487H]. Endvidere er vores praksis anerkendt – også af Ankenævnet i sag nr. 80.612 af 4. marts 2013, som vi tidligere har citeret."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af mail af 8/12 1998 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Ang. dit spm. omkring ændring af forsikringer og ændring af grundlagsrente, ja så er det noget af en varm kartoffel.

Jeg har i dag talt med … – og han indrømmer blankt at man i afdelingen er meget i tvivl om hvordan vi takler situationen – og som … siger er man det også i alle de andre selskaber.

Een ting er dog sikker, man beholder rentegarantien på den værdi forsikringen har pr. ændringsdato, men hvad der sker med de fremtidige indbetalinger er der meget tvivl om.

Jeg fik en meget lang forklaring, som jeg kan give dig pr. telefon."

I brev af januar 2001 fra selskabet til klageren hedder det bl.a.:

"Nyt princip for bonusberegning i Alm. Brand Liv og Pension:
Den faldende markedsrente gennem de senere år har sammen med en ændret beskatning af pensionsafkast gjort, at samtlige Livs- og Pensionsselskaber efter krav fra Forsikringsrådet skal henlægge betydelige beløb til sikring af garanterede forsikringsdækninger.

Dette har Alm. Brand Liv og Pension allerede gjort.

Men i stedet for at gemme de henlagte midler samlet, vil Alm. Brand Liv og Pension gerne lade pengene komme de enkelte forsikringstagere til gode.

Dette kan ske allerede fra kalenderåret 2000 ved en ændring i Alm. Brand Liv og Pensions principper for bonusberegning.

Ændringen består i, at Alm. Brand Liv og Pension anvender dele af årets overskud for den enkelte forsikring til at omlægge forsikringsdækningerne baseret på en rente på 4,5 % til et beregningsgrundlag med en lavere rentefod.

Dette gøres uden at Deres forsikringsdækning nedsættes, og uden at Deres opsparing på nogen måde forringes."

Af brev af 7/12 2012 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har fået oplyst, at du er fratrådt din stilling hos din nuværende arbejdsgiver den 30.10.2012.

Vi har derfor ændret din pensionsordning til en privat pensionsordning. De præcise vilkår fremgår af den dækningsoversigt, der vil blive sendt særskilt. Endvidere er der sendt girokort på uændret præmie.

Betales præmien ikke, vil din ordning automatisk blive ændret til en præmiefri pensionsordning (fripolice) efter forsikringsbetingelsernes regler. Herefter vil dine dækninger være nedsat svarende til den værdi, pensionsordningen har opnået.

Videreføres præmiebetalingen ikke, vil pensionsordningen i forbindelse med ændringen til fripolice blive overført til det beregningsgrundlag, der gælder ved nytegning, p.t. 0,5%.

Der er også andre muligheder, som du bør overveje:

Fortsættelse af præmiebetalingen med ny arbejdsgiver
Din pensionsordning kan fortsættes med en ny arbejdsgiver.
…
Henstand med skyldig præmie (indeholdelse)
Er du i tvivl om, hvad der skal ske med din pensionsordning, kan du få den skyldige præmie indeholdt i pensionsordningens værdi i op til 12 mdr.
…
Hører vi ikke fra dig efter udløbet af den valgte periode, vil din pensionsordning automatisk blive ændret til en præmiefri pensionsordning."

I brev af 19/11 2018 fra selskabet til klageren hedder det bl.a.:

"Som lovet hermed svar på din klage. Vi har nu været alle årene igennem og samtlige beregninger. Du klager over to ting. Dels mener du, at vi ikke har rådgivet dig tilstrækkelig godt i forbindelse med din omskrivning til fripolice, og dels mener du, at vi ikke har fulgt reglerne om fundering/kontostyrkelse, som vi er blevet pålagt af Finanstilsynet.

Rådgivning om fripolice
I forbindelse med din fratræden fremsender vi dels en opkrævning den 11. december 2012 og en rykker den 20. december 2012, og den 8. januar 2013 modtager vi dit ønske om fripolice. Efterfølgende sendes der igen en opkrævning den 23. januar 2013 og en rykker den 29. januar 2013.

I brevet af 7. december 2012 – altså før du sender dit ønske om fripolice gøres du opmærksom på, at der vil ske en omlægning til det beregningsgrundlag, der gælder ved nytegning p.t. 0,5 %. Derfor kan vi ikke imødekomme din klage over manglende rådgivning.

Fundering/kontostyrkelse
Som nævnt i den tidligere besvarelse af din første klage, sender vi dig i 2000 en forsikringsoversigt, der gør rede for de nye principper for tilskrivning af bonus. Du har efterfølgende bedt om en oversigt over din ordnings forløb. Vores beregnere har kigget på det, og udarbejdet følgende oversigt.
…
[Oversigt udeladt]"

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"9. Præmiefri forsikring
Standses præmiebetalingen før det aftalte tidspunkt, og har forsikringen opnået tilbagekøbsværdi, omskrives den til en fripolice (præmiefri forsikring) med nedsatte forsikringsdækninger. Fripolicen beregnes efter det til enhver tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte regulativ for beregning af tilbagekøbsværdi og præmiefri forsikring.

Såfremt fripolicen ikke kan blive på et af selskabet fastsat mindstebeløb, er selskabet berettiget til i stedet at udbetale tilbagekøbsværdien.

Selskabet kan fastsætte øvrige vilkår for fripolicen."

6. 93583

Nævnet udtaler:

Klagerens pensionsordning er oprettet pr. 1/2 1992. Ordningen er en traditionel pensionsforsikring med ydelsesgarantier oprettet på det beregningstekniske G82-grundlag med en grundlagsrente på 4,5 %. Klageren klager over, at selskabet har nedsat grundlagsrenten og derfor efter hans opfattelse har forrentet ordningen for lavt i en årrække.

Nævnet bemærker indledningsvis, at den traditionelle pensionsordning og G82-grundlaget indebærer, at selskabet har givet klageren et tilsagn om betaling af bestemte pensionsydelser – en ydelsesgaranti – ved ordningens udløb. Disse ydelser er beregnet på grundlag af ordningens grundlagsrente. Højesteret har i sagen gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2016, side 1487, udtalt, at der ikke af G82-grundlaget kan udledes, at forsikrede herudover har fået garanti for en bestemt forrentning af hele ordningen hvert år. Højesteret har i sagen desuden udtalt, at en rentegaranti, der går videre end ydelsesgarantierne i G82-grundlaget, godt kan være aftalt mellem parterne, men at dette kun kan anses for aftalt, hvis det fremgår af policen, eller hvis der i øvrigt er særlige holdepunkter herfor. Der er ikke i nærværende sag oplysninger om, at der med klageren skulle være aftalt en rentegaranti, der rækker ud over det almindelige G82-grundlag og ydelsesgarantier.

Det fremgår af sagen, at grundlagsrenten for klagerens ordning er blevet nedsat dels i forbindelse med forøgede pensionsindbetalinger og bonus, dels som følge af selskabets nye bonusprincipper fra 2000 og dels i forbindelse med overgang til fripolice i 2012.

Nævnet bemærker for så vidt angår forøgede pensionsindbetalinger og bonus, at det følger af § 2 i Finanstilsynets bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsselskaber, at grundlagsrenten ved indgåelse eller ændring af en forsikringsaftale skal være forsigtigt fastsat og ikke må overstige den rentesats, der er nævnt i § 2, stk. 2. Af § 3 fremgår det, at en forsikringsaftale ikke må afskære et forsikringsselskab fra at ændre grundlagsrenten for fremtidige præmieforhøjelser, bonustilskrivninger m.v. i en periode, der er længere end ét år.

Nævnet kan ikke kritisere, at selskabet i overensstemmelse med bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsselskaber løbende har indføjet præmieforhøjelser og bonustilskrivninger på klagerens ordning på et beregningsgrundlag med den til enhver tid gældende grundlagsrente, som i en længere årrække har været mindre end den oprindelige grundlagsrente på 4,5 %.

For så vidt angår nedsættelse af grundlagsrenten som følge af nye bonusprincipper fra 2000, har selskabet i brev af januar 2001 anført: *"Ændringen består i, at Alm. Brand Liv og Pension anvender dele af årets overskud for den enkelte forsikring til at omlægge forsikringsdækningerne baseret på en rente på 4,5 % til et beregningsgrundlag med en lavere rentefod. Dette gøres uden at Deres forsikringsdækning nedsættes, og uden at Deres opsparing på nogen måde forringes."*

Nævnet bemærker, at når beløbsmæssigt uændrede garanterede ydelser således omlægges til et grundlag med en lavere grundlagsrente, er det udtryk for en opskrivning af pensionsordningens aktuelle værdi for forsikringstageren, da det forøger mulighederne for opskrivning af pensionsydelserne på et senere tidspunkt, hvis den opnåede forrentning i efterfølgende år overstiger grundlagsrenten.

Nævnet finder ikke grundlag for at kritisere, at selskabet fra 2000 som led i sin bonustilskrivning har anvendt dele af årets overskud for den enkelte forsikring til at omlægge forsikringsdækningerne til et grundlag med lavere grundlagsrente, men samme garanterede ydelser.

For så vidt angår overgang til fripolice i 2012, fremgår det af sagen, at klageren fratrådte sin stilling den 30/10 2012. Selskabet har ved brev af 7/12 2012 til klageren blandt andet anført: *"Videreføres præmiebetalingen ikke, vil pensionsordningen i forbindelse med ændringen til fripolice blive overført til det beregningsgrundlag, der gælder ved nytegning, p.t. 0,5 %."* Selskabet oplyser endvidere klageren om sine muligheder for at fortsætte præmiebetalingen eller få henstand. I forsikringsbetingelsernes punkt 9 hedder det: *"Fripolicen beregnes efter det til enhver*

tid gældende og til Finanstilsynet anmeldte regulativ for beregning af tilbagekøbsværdi og præmiefri forsikring. … Selskabet kan fastsætte øvrige vilkår for fripolicen."

Nævnet finder, at selskabet i forsikringsbetingelsernes punkt 9 har hjemmel til, at pensionsordningen ved overgang til fripolice omtegnes til et grundlag med en grundlagsrente svarende til, hvad der gælder for nytegninger. Nævnet finder, at klageren ved brev af 7/12 2012 er behørigt orienteret om følgerne ved overgang til fripolice og om sine øvrige muligheder.

Nævnet kan på den baggrund ikke kritisere, at selskabet i forbindelse med overgang til fripolice i 2012 har overført ordningen til et grundlag med den aktuelle grundlagsrente svarende til, hvad der gælder for nytegninger.

Nævnet bemærker afslutningsvis, at Finanstilsynet er tilsynsmyndighed for så vidt angår pensionsselskabernes tekniske grundlag, der blandt andet omfatter selskabets bonus- og beregningsprincipper. Der foreligger ikke oplysninger i sagen om, at Finanstilsynet har haft bemærkninger for så vidt angår selskabets tekniske grundlag.

Nævnet finder herefter, at klageren ikke har sandsynliggjort, at hans pensionsordning er blevet utilstrækkeligt forrentet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen
formand